

Överförmyndarna i Värnamo, Vaggeryd, Gnosjö
och Gislaveds kommuner
Överförmyndarkansliet GGVV
331 83 Värnamo

Tillsyn över överförmyndarna i Värnamo, Vaggeryd, Gnosjö och Gislaveds kommuner

Redogörelse för ärendet

Länsstyrelsen har mottagit en anmälan mot överförmyndarna i Värnamo, Vaggeryd, Gnosjö och Gislaveds kommuner. I anmälan har i huvudsak följande anförts. I januari 2018 infördes nya rutiner vid åldersuppskrivning av ensamkommande barn hos överförmyndarkansliet i Värnamo. Uppdraget som god man ska inte längre upphöra när barnet fyller 18 år, utan överförmyndaren ska göra en egen bedömning av åldersfrågan och sedan genom beslut avsluta godmanskapet. Eftersom överförmyndaren förlitar sig på Migrationsverkets bedömning, som i sin tur grundar sig på en medicinsk bedömning som är både motsägelsefull och ifrågasatt, blir överförmyndarens bedömning helt meningslös och bör avskaffas. Överförmyndarens beslut kan överklagas men beslutet gäller från beslutsdagen. Detta innebär bland annat en komplicerad hantering i den händelse att överklagandet skulle bifallas. Någon information om från vilken tidpunkt beslutet gäller lämnas inte. När överförmyndaren fattat beslut om att godmanskapet ska upphöra meddelas god man detta i efterhand per post, vilket innebär att god man under några dagar är ovetande att hans förordnande har upphört. Detta är helt oacceptabelt och är troligen oförenligt med gällande rättspraxis. När uppdraget som god man är avslutat begär överförmyndaren in redovisning för uppdraget fram till uppdraget avslutades. Regler för arvode, kostnadsersättning och reseersättning för denna tiden saknas. Vidare begär överförmyndaren in kontobesked daterat till den dag då uppdraget upphörde. Ingen känd bank kan utfärda ett kontobesked daterat bakåt i tiden. Nya arvodesregler infördes för god man den 1 januari 2018. Någon tydlig information om innebörden av dessa har inte lämnats och någon överenskommelse om dessa har aldrig träffats. Anmälaren yrkar i första hand att rutinen att överförmyndaren ska besluta om upphörande av godmanskap för ensamkommande barn ska avskaffas, i andra hand att överförmyndarens beslut ska börja gälla två veckor efter beslutsdagen. När nya regler införs ska dessa i god tid, skriftligt och tydligt, meddelas god man för möjlighet att godkänna förändringen eller avsäga sig uppdraget.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen utövar tillsyn över överförmyndare i enlighet med 19 kap. 17 § föräldrabalken (1949:381) (FB). Granskningen är av rättslig art och avser främst en kontroll av att överförmyndaren följer de regler som gäller vid verksamhetens förfarande. Granskningen är inte avsedd att ersätta prövning i domstol. Länsstyrelsen kan inte utöva tillsyn över gode män eller förvaltare, sådan tillsyn ligger inom överförmyndarnas uppdrag.

Åldersuppskrivning av ensamkommande barn

Justitieombudsmannen, JO, har den 8 juni 2017, dnr 6894-2016, uttalat följande vad gäller vilken verkan Migrationsverkets beslut om åldersuppskrivning har för överförmyndare och överförmyndarnämnders verksamhet. Ett godmanskap för ett ensamkommande barn är förenat med betydande rättsliga och faktiska verkningar. Det finns inte någon särskild reglering som innebär att Migrationsverkets åldersbedömningar gäller inom överförmyndarens verksamhetsområde. Det är därför överförmyndarens uppgift att göra en egen åldersbedömning när det finns anledning till det i enlighet med lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn med beaktande av de syften som bär upp den lagen. Naturligtvis ska Migrationsverkets åldersbedömning och underlaget för den beaktas vid överförmyndarens egen åldersbedömning. Om överförmyndarens åldersbedömning mynnar ut i att huvudmannen är 18 år eller äldre, kan det inte jämföras med att "barnet fyller 18 år" och godmanskapet därför upphör automatiskt utan ett särskilt beslut. Istället bör en sådan situation betraktas som att någon god man uppenbarligen inte längre behövs (1 § och 5 § första stycket p. 4 lagen om god man för ensamkommande barn). Då ska godmanskapet upphöra genom att nämnden fattar ett särskilt beslut om det.

Länsstyrelsen finner, mot bakgrund av JO:s uttalande, inte skäl att anmärka eller rikta kritik mot överförmyndarnas rutin avseende frågan.

Beslut om entledigande som god man m.m.

Av 20 kap. 6 § FB framgår att överförmyndarens beslut i ett ärende enligt föräldrabalken överklagas hos rätten. Vidare framgår av 20 kap. 8 § FB att ett beslut som överförmyndaren eller rätten meddelar i ett ärende om förmynderskap, godmanskap eller förvaltarenskap enligt denna balk gäller omedelbart även om beslutet överklagas.

Länsstyrelsen konstaterar att överförmyndarens beslut enligt gällande lagstiftning gäller omedelbart, även om beslutet överklagas. Länsstyrelsen har ingen möjlighet att ändra lagstiftningen. Det förhållande att överförmyndarens beslut gäller omedelbart kan medföra att ställföreträdaren är ovetandes om att denne blivit entledigad. Det åligger överförmyndaren att ha en god rutin för hanteringen av sådana situationer. Det har i ärendet inte framkommit några uppgifter som tyder på att så inte finns. Det har inte heller framkommit uppgifter om att ställföreträdare inte har fått det arvode eller den ersättning som denne haft rätt till.

Vad avser frågan om datering av kontobesked konstaterar Länsstyrelsen att datera en handling normalt innebär att förse handlingen med dagens datum, till exempel dagen för när en handling upprättats. Att en handling ska vara daterad till ett visst datum innebär därför oftast att handlingen också måste vara upprättad samma dag. Ett kontobesked kan emellertid omfatta ett visst tidsintervall och omfatta tiden till och med dagen uppdraget upphörde.

Sammanfattningsvis finner Länsstyrelsen inte skäl att rikta kritik mot överförmyndarna i frågorna om entledigande. Inte heller i övrigt finner Länsstyrelsen skäl att rikta kritik mot bakgrund av vad som anförts i anmälan.

Sammanfattning

Länsstyrelsen finner ingen anledning att rikta kritik mot överförmyndarna. Ärendet föranleder ingen mer åtgärd eller uttalande från Länsstyrelsens sida.

Linnea Hjorter
Länsjurist

Marielle Pettersson
Länsjurist

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Du hittar information om hur länsstyrelsen behandlar personuppgifter på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia till

G

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen i Värnamo kommun, kontaktcenter@varnamo.se

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen i Vaggeryd kommun, info@vaggeryd.se

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen i Gnosjö kommun, kommun@gnosjo.se

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen i Gislaved kommun, kommunen@gislaved.se

Öfm-pärm

Bilaga till

Överförmyndarna i Värnamo kommun, Vaggeryd, Gnosjö och Gislaveds kommuner

Öfm-pärm